

Ubudne gæster

Thomsen, Iben Margrete; Ravn, Hans Peter; Momberg, Jane

Published in:
Danske Havecentre

Publication date:
2015

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Thomsen, I. M., Ravn, H. P., & Momberg, J. (2015). Ubudne gæster. *Danske Havecentre, Febr.*, 14-15.

Ubudne gæster

Danske
haveejere og
importører af
prydplanter har
en vigtig rolle

Phytophthora ramorum. Foto Henrik Jørnskov Hansen, FVST ▲

▲ *Rhododendron* bør ikke plantes nær skov eller naturområder, og der skal holdes skarpt øje med eventuelle symptomer på angreb af europæisk visneskimmel (*Phytophthora ramorum*).

Klimaændringer, skybrud og storme trækker mange overskrifter, men af og til dukker begrebet invasive arter op på forsiderne. Mange af os husker elmesygens hærgen i 1990'erne, bjørneklo er blevet en plage, og de fleste har hørt om kastanie-minérmøl, som får den hvide hestekastanje til at se trist ud midt på sommeren.

Planter, insekter, svampe og andre mikroorganismer, som flyttes fra en verdensdel til en anden ved menneskets hjælp, bliver et stadig større problem for vores natur. Nogle gange introduceres planter og dyr med vilje, men især insekter og svampe følger ofte med som uvelkomne gæster.

Sidste år udkom en rapport, der kortlagde introduktionsveje for arter, som er eller kunne blive en trussel mod den hjemmehørende biodiversitet. En af konklusionerne var, at import af pryddplanter og handel med træ er de største farer. Faktisk har en række af verdens fø-

rende eksperter i plantesygdomme i 2011 peget på den internationale handel med planter som en af de vigtigste trusler mod vores skove (Montesclaros deklarationen).

Der findes regler, som skal forhindre indslæbning af kendte skadedyr, men somme tider går det galt. Importører af planter, som fx danske havecentre, bør være i front, når det gælder om at holde øje med ubudne gæster. Men også haveejere kan hjælpe til ved at være opmærksomme, især hvis de køber planter i udlandet eller bestiller dem hjem via internettet. Desuden er det vigtigt ikke at smide haveaffald, herunder syge planter, ud i naturen.

På de følgende sider gives to eksempler på sygdomme og skadedyr, man som haveejere bør være opmærksom på, fordi de er såkaldte karantæneskadegørere. Det betyder, man har pligt til at kontakte NaturErhvervstyrelsen, hvis man har mistanke om, at ens planter er

Asiatisk træbuk
(*Anoplophora glabripennis*).
Foto Hans Peter Ravn.

▼ Asiatisk citrustræbuk (*Anoplophora chinensis*). Foto Matteo Maspero.

▲ Importerede *Acer palmatum*, hvor der senere viste sig udflyvninghuller fra asiatisk citrustræbuk (*Anoplophora chinensis*). Odense 2011. Fotos NaturErhvervstyrelsen

angrebne af disse skadevoldere.

Rapporten Pathways for non-native species in Denmark <http://ign.ku.dk/formidling/publikationer/rapporter/filer-2014/pathways-for-non-native-species-in-DK.pdf>

Montesclaros declarationen <http://www.iufro.org/science/divisions/division-7/70000/publications/montesclaros-declaration/>

NaturErhvervstyrelsens hjemmeside <http://naturerhverv.dk/virksomheder/gartneri/faktaark/>

Europæisk visneskimmel (*Phytophthora ramorum*)

En af de mest frygtede planteskadegørere er europæisk visneskimmel (*Phytophthora ramorum*). Den optræder især på rhododendron, men kan gå på mange andre plantearter også, herunder skovtræer. Der er strenge europæiske krav til produktion af rhododendron for at undgå spredning, men alligevel fanges sygdommen med jævne mellemrum af plantesund-

hedskontrollen eller af årvågne importører. Ofte undertrykkes symptomer, fordi planterne behandles med svampemidler i planteskolerne. Derfor bør man holde godt øje med sine nyindkøbte rhododendron og kontakte salgsstedet, hvis der kommer døde skudspidser eller andre symptomer. Alle syge planter bør destrueres ved at sendes til forbrænding.

Du kan læse mere om sygdommen i NaturErhvervstyrelsens faktaark om *Phytophthora ramorum*.

Asiatisk citrustræbuk (*Anoplophora chinensis*) og asiatisk træbuk (*Anoplophora glabripennis*)

De to træbukke asiatisk citrustræbuk (*Anoplophora chinensis*) og asiatisk træbuk (*Anoplophora glabripennis*) kommer til Europa på to ret forskellige måder, men begge kan være relateret til haver. Citrustræbukken kan introduceres via visse pryplanter fra Asien, især

Acer palmatum. Den asiatiske træbuk kommer derimod til landet i emballagetæ fx ved import af granitfliser fra Kina. Der er selvfølgelig strenge regler for import, men kravet om billige varer er med til at presse producenterne, som fristes til at undlade varmebehandling eller dyr plantebeskyttelse på produktionsstedet.

Du kan læse mere om de 2 træbukke i NaturErhvervstyrelsens faktaark. Vær opmærksom på, at der på svækkede eller døende træer kan optræde hjemmehørende insekter, som kan give lignende symptomer med tynde kroner og huller i barken.

http://naturerhverv.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Virksomheder/Gartneri/Faktaark/A_chinensis_Faktaark.pdf
http://naturerhverv.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Virksomheder/Gartneri/Faktaark/Asiatisk_traebuk_A_glabripennis.pdf

▲ Granit på emballagetæ inficeret med asiatisk træbuk (*Anoplophora glabripennis*), trods mærkning som varmebehandlet. Holstebro 2008. Fotos NaturErhvervstyrelsen